

Boulevard du Roi Albert II, 5, 9ème étage, B-1210- Bruxelles  
+32 2 224 06 70

Att: Fuldmægtig Mette Mørk Andersen  
Undervisningsministeriet  
Afdelingen for videregående uddannelser og internationalt samarbejde  
Den internationale enhed  
Frederiksholms Kanal 26  
1220 København K  
Att: Hanne Riddersborg

[dli@dlint.org](mailto:dli@dlint.org)  
[www.dlint.org](http://www.dlint.org)

Bruxelles, 16. juli 2010

### **Vedr. Undervisningsministeriets høring af EU-specialudvalget vedrørende uddannelse over Kommissionens meddelelse ”Et nyt afsæt for europæisk samarbejde om erhvervsuddannelse til støtte for Europa 2020-strategien”**

DLI har følgende bemærkninger til Kommissionens meddelelse:

#### **Generelle kommentarer**

DLI tilslutter sig overordnet Europa 2020-strategiens opfordring om at styrke indsatsen over for erhvervsrettet grund- og efteruddannelse. En erhvervsrettet uddannelse er for mange unge vejen ind i uddannelsessystemet.

DLI vil dog understrege, at det ikke kun er erhvervsuddannelserne, der skal ”være et middel til at løse de udfordringer, som Europa står over for”. Det er uddannelse i al almindelighed, der er midlet, ligesom det ikke *kun* er de erhvervsrettede uddannelser, der kan bidrage til opfyldelsen af de overordnede målsætninger i Europa 2020-strategien. Alle typer uddannelse er grundlaget for, at Europa 2020 kan realiseres.

DLI må desuden fastholde, at uddannelse har et bredere formål end alene at skulle opfylde arbejdsmarkedets behov. Det Europæiske Råd har som et led i Uddannelse 2010 – Lissabonstrategien - vedtaget otte nøglekompetencer som grundlag for alle europæiske borgeres uddannelse og livslange læring. Heri indgår en række brede, almene kompetencer, som anses for væsentlige forudsætninger for at kunne agere på et fremtidigt globalt arbejdsmarked.

DLI finder, at mens det er positivt, at der skal sættes ”en ambitiøs dagsorden” på erhvervsuddannelsesområdet, skal det være med omtanke. Det er i den sammenhæng vigtigt, at en strategi for fremtiden er baseret på forskning og evidens. Reformen, der indføres for at løse et øjeblikkeligt problem, giver som regel ikke en langsigtet løsning.

#### **Om grunduddannelse**

DLI er forbeholden overfor, at erhvervsuddannelserne skal ”tilbyde fleksible systemer” (grundnotatet s. 2). Først og fremmest bliver det hurtigt meget uoverskueligt og umuligt for den unge, der skal vælge uddannelse, at sætte sig ind i. Derudover er det meget vigtigt, at erhvervsuddannelserne giver den uddannelsessøgende almene færdigheder, fx nøglekompetencerne (som nævnt ovenfor). DLI finder, at de brede kompetencer er den bedste fremtidssikring i et omskifteligt arbejdsmarked. Arbejdsmarkedets behov sikres også ved praktikforløb o.l., og det må i den forbindelse understreges, at erhvervslivet har et ansvar for at sørge for et tilstrækkeligt antal praktikpladser.

DLI vil dog advare imod det store fokus på begrebet ”arbejdsbaseret læring”. Den praktiske dimension i erhvervsuddannelsen er vigtig og bør opfyldes gennem vekseluddannelse, som vi kender det fra Danmark. Oplæring på arbejdspladsen har som konsekvens, at ungdomsuddannelsesaspektet af erhvervsuddannelserne nedprioriteres. Det er netop ungdomsuddannelsesaspektet, der sikrer, at den unge erhverver de almene kompetencer og samtidigt sikrer, at erhvervsuddannelserne har status som de øvrige ungdomsuddannelser.

I den sammenhæng er det også afgørende, at der er en progression i uddannelserne. Ved uddannelser, der organiseres med høj grad af ”a la carte”, er der stor risiko for, at de fragmenteres, og at både de almene kompetencer og progressionen går tabt, hvis de gøres helt fleksible.

DLI finder, at termen ”udbydere af erhvervsuddannelse” kan give anledning til misforståelser. Det er DLI’s opfattelse, at uddannelsesinstitutioner er de eneste, der bør kunne udbyde erhvervsrettede grunduddannelser. Formuleringen antyder, at erhvervsuddannelser end ikke behøver have tilknytning til en uddannelsesinstitution. At det er en sammenhængende uddannelse sikrer desuden, at ”lige muligheder og aktivt medborgerskab” indgår som en del af uddannelsen. DLI er positiv overfor meddelelsens generelle holdning til dette spørgsmål. Men DLI bemærker samtidigt, at det er en forudsætning for at nå disse mål, at de almene kompetencer og specielt nøglekompetencerne er en integreret del af uddannelserne.

Erhvervsfaglige og almene kompetencer er hinandens forudsætninger. Ungdomsuddannelserne skal leve op til fremtidens behov - både samfundets og arbejdsmarkedets kvalifikationsbehov og den enkelte uddannelsessøgende behov, for personlig og social udvikling som borger i et demokratisk samfund.

### **Om efter- og videreuddannelse**

Efteruddannelse kan have et snævrere sigte end grunduddannelse, men de almene kompetencer bør stadig have en rolle.

Fleksibilitet er vigtigere, når det drejer sig om efteruddannelse end grunduddannelse. At efteruddannelserne skal bestå af ”fleksible og modulopbyggede, individuelle læringsforløb” er dog svært at gennemføre i praksis, så det er gennemskueligt. Systemet vil hurtigt blive så kompliceret, at de små og mellemstore virksomheder ikke kan sætte sig ind i det uden ekspertbistand.

En arbejdsstyrke, der kan leve op til arbejdsmarkedets skiftende, uforudsigelige behov, sikres ikke kun ved let adgang til ”a la carte” efteruddannelse. Fremtidssikringen for de uddannelsessøgende er en solid baggrundsviden, brede faglige kompetencer og en god ”værktøjskasse”, som er fundamentet for fleksibilitet og livslang læring. ”A la carte”-tilgangen kan dermed være i direkte modstrid med meddelelsens hensigt.

Ifølge meddelelsen skal ”arbejdsgivernes rolle i formidlingen af erhvervsrettet efteruddannelse øges”, og dette skal kombineres med økonomiske incitamenter. DLI betvivler tilrådeligheden i, at arbejdsgiverne skal have finansieret deres specifikke efteruddannelsesbehov for offentlige midler i større udstrækning, end det allerede er tilfældet. Endvidere vil denne finansiering, gennem ”passende økonomiske incitamenter”, de facto kun kunne lade sig gøre ved at hente pengene et andet sted, in casu fra de offentlige efteruddannelsesinstitutioner.

DLI anerkender nødvendigheden af at lette vejen til videreuddannelse for personer med erhvervsfaglig baggrund. Der bør dog ikke kun fokuseres på akademisk videreuddannelse, men også på andre tertiære erhvervsuddannelsesprogrammer.

### **Om mobilitet**

DLI tilslutter sig ønsket om, at øget mobilitet også skal omfatte uddannelsessøgende på erhvervsuddannelserne. Som DLI dog tidligere har understreget, er det vigtigt, at mobiliteten indgår som en integreret del af uddannelsesforløbet. Udvekslingsophold skal ikke sættes i værk bare for opholdets skyld, men bør være en relevant og meritgivende del af uddannelsen. Det forudsætter dog også, at fremmedsprogsundervisningen prioriteres højere, så den lærende rent faktisk har mulighed for at begå sig i udlandet. Det samme gælder også, hvis man taler om virtuel mobilitet ved brug af IKT. Her er især den skriftlige dimension en klar forudsætning for, at alle deltagende får det maksimale udbytte.

### **Om risikogrupper**

DLI er enig i, at der skal sørges for passende støtte og vejledning til risikogrupper. Det forudsætter dog, at der er tilstrækkelige midler til rådighed.

Meddelelsen omtaler et ”springssystem” til registrering af risikogrupperes beskæftigelsesfrekvens. DLI finder forslaget betænkeligt. En udpegning og overvågning af bestemte grupper vil uvægerligt få karakter af en stigmatisering af i forvejen udsatte personer. Derimod giver det mening at gennemføre opfølgning efter endt uddannelse inden for rammerne af det etablerede vejledningssystem.

### **Om lærerne**

Som det fremhæves i meddelelsen, har en instruktør i et arbejdsbaseret miljø brug for pædagogiske kompetencer, ligesom en lærer på en erhvervsuddannelse skal have indsigt i praktiske arbejdsmetoder. DLI tilslutter sig dette og understreger, at et praktisk pædagogikum bør være uomgængeligt i enhver erhvervslæruddannelse.

I overensstemmelse med tidligere høringssvar vil DLI understrege, at veluddannede lærere er forudsætningen for et godt uddannelsessystem. På erhvervsuddannelsesområdet er der endvidere tale om en dobbeltkompetence, hvor der er brug for lærere med erfaring fra arbejdsverdenen.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad



DLI